

PJESMA SRETNOG PASTIRA

The Song of the Happy Shepherd

Šume Arkadije su poharane,
I mrtva starinska radost je njena;
Nesta svijet gojen od snovite hrane;
Istina, sad igračka obojena,
Još vrti glavu naspram carstva sjena;
O bolna djeco, pod suncem što šija,
Od stvari što ih rastočiše mijene
U mučnom plesu gdje nas prošlost vija,
Dok Kronos tužne napjeve izvija,
Riječi su samo to što ima cijene.
A gdje su sada ratujući kralji,
Rugači svijeta? —
I u Križa znaku
Vladari koji ratove potiču?
Prazne su riječi njihova slava,
Dok s mukom teškom izgovara svaku
Mucav školarac ponavljajuć' priču:
Mrtvi su sada pradavni nam kralji.
I zemlja sama tek bi mogla biti
Plamna riječ, što se naglo može čuti,
Gdje zvoni od nje prostor jekoviti,
Kad beskonačni san časkom pomuti.

Ni slavna djela ne časte se dična, Niti
već ima takva kova ljudi; Nitko žarkom
željom istinu ne žudi, Nit' su tlapnje
hrana neobična Novim snima, nit' istine
ima Spašene u srcu. Traži, sada,
Zvezdolovac nema znanja prava, Što
pogled ne diže od optičkih sprava,
Slijedeći trag zvijezde koja pada — Ti
žudi, jer u tom' istina prebiva, A ne bjehu
riječi — već zvezdani otrov Od čega se
srca raskoliše živa, I istini ljudskoj
izatkaše pokrov. Idi i sakupi kraj
šumnoga mora Zavojite školjke, gdje su
glasi skriti, Priču im ispričaj usred
razgovora, One će te potom same utješiti,
Melodijom blagom, ponavljajuć riječi,
Dok u njima tvoje još bude gorčine,
O tome da nesta samilost što liječi,
I biserno bratstvo kako mre i gine;
Jer jedino riječi jesu dobre svima:
Pjevaj, u riječima trag istine ima.

Meni valja poći: do tihoga stana Gdje se
sunovrati i ljljani njišu, Fauna ću tamo
razveselit' bijedna Ispod pokrivača
položena leđna, Pjesmu prije zore pjevat'
mu najtišu. Još ga oči pamte živa,
razdragana, Sanjati ga znadem kako gazi
Po tratini rosnoj poput duha I pjesma ga
pecne posred sluha — O zemlji kad
bješe mlada i u snazi:

Ali jao'Ona i ne sanja više; ti
pođu pazi! Sa obronku usni
slijepim makovima:
Sanjaj, sanjaj, ima istine u snima.

(Božica Jelusić)

TUŽNI PASTIR

The Sad Shepherd

Bje čovjek kog' je Žalost drugom zvala, I
on, o svojoj drugi sanjajući, Mjeriti stade
pijesak škripajući Gdje bibav vjetar
puhaše duž žala; I zazva zvijezde da se s
trona miču, I utješe ga u njegovoj tuzi
No njihovi se ne pomaknu kruži; I tužan
viknu: *More, čuj mi priču! AV* more stari
mrmor, prepun huke, Valjaše dalje od
brijega do brijega. Da slava mu je silna
poput njega Te, u dolini dalekoj, sred
buke Ponovi sve to svakoj sitnoj kapi
Blistave rose što lagano hlapi Slušajuć'
samo svog kapanja zvuke. I tada čovjek
kog' Žalost obuze, Pokupi školjku u
pijesku skrivenu, Misleći: „*Njoj ću dati
svoje suze, Pjevat' ću o svem' što mi
Žalost uze Tome bisernom srcu
osamljenu, I kad mi opet moju priču
vrate, Utješne riječi šaptat' će mi tiše*

školjke, kad odjek u praznim shvate. Te
stade školjci uz rub pjevat' smjesta, No
stanovnica nujna s pusta žala Smrvi mu
pjev u mutan mrmor vala, I jecaj ču se,
kad mu spomen nesta.

(Božica Jelušić)

LUDILO KRALJA GOLLA

The Madness of King Goli

Vidrino krzno ukrasi mi prijesto: Za Ith i
Emain zakon riječ mi stroga, Inver
Amergin zadrht'o bi smjesta, Gdje
drhtala su s njim i srca mnoga, A ona
maknu ratove i bune Dalje od djece, ljudi
i zvijeri, Polja nam tada žitnice napune, I
broj se ptica vršnom mjerom smjeri; I
svaki bi Ollave baš po pravu Besjedu
rek'o saginjući glavu: „Progn'o je od nas
stud i sjever šušti." *Stišat' se neće, to
vrtložeće, staro Bukvino lišće što šušti.*

Uz slatko vino ja ne bijah opor; Tad
pastirska mi družina nagrne, Vičući kako
gusari su čopor Na galije im ugrabili
crne. Pa pozvah si vojskovođe mrke I
bojna kola skovana od mjedi Po
gudurama i dolu bje strke; Pod krilo noći
skri se Mjesec blijedi

Sjekosmo tate, ne hajuc opijelo,
Hitnusmo ih vječnom snu u ždrijelo; Te
mnoga ruka blaga si priušti. *Stišat' se
neće, to vrtložeće, staro Bukvino lišće što
šušti.*

Al' sporo, sred pokolja i vike U žitkom
blatu pištaline, Skrivenom duhu javiše se
slike Ko plamen što u čas prosine;
Zastah: nada mnom zvijezde k'o vjeđe, A
oko mene posvud ljudske oči, Nasmijan
krenuh spram crte smeđe Gdje trska
šuštaše u noći; Smijah se glasno ptičjem
letu, I oblacima u gornjem svijetu,
Titravoj trski, vodi koja pljušti. *Stišat' se
neće, to vrtložeće, staro Bukvino lišće što
šušti.*

I sada švrljam šumskom sjenom
Dok sunce zlatne pčele množi, I
samotan sam, kad s jeseni Gaj
leopardovoj slični koži; Na zimskom
žalu kad uhvatim Okom dršćuće
kormorane; Ja pjevam, lutam,
rukama mlatim, I stresam teške
uvojke vrane. Siv vuk me znade:
uho mi vrijedi Da jelena u hodu
slijedi

I zeca, što se u trk stušti. *Stišat' se
neće, to vrtložeće, staro Bukvino
lišće što šušti.*

U snenu se gradiću nadoh Kad Mjesec
srpast svijetlio je, Na prstima mu u veže
zahod, Mrmljajući pjesmice svoje
O tragu stopa, što mi bježi,
Dok slijedim ga na svome putu,
Tad spazih kako timpan leži
Na trijemu u prašnom kutu,
U šumu ponijeh predmet pravi;
I neljudska se bol pojavi
Kad spoji nam se pjev nemušti. *Stišat' se
neće, to vrtložeće, staro Bukvino lišće što
šušti.*

Ja pjevah kako, nakon rada, Večernja
rumen sja na svodu I dok skrito sunce
zapada Mirisi stelje u zrak odu; Kad
moja ruka žice tace Zadrhte, kao da rosa
s trave Ugasi oganj što se začu I titrajem
se još samo jave; Nek' strte žice prebiru
tišine, Meni je mjerit' brda i doline U jari
i kad zima svod oljušti. *Stišat' se neće, to
vrtložeće, staro Bukvino lišće što šušti.*

BALADA O MOLL MAGEE

The Ballad of Moll Magee

Dječice, pridite bliže; Kamen ne
bacajte vi Za ženu što mrmlja u
hodu; Već žalite Moli Magee.

Muž bješe ribar mi bijedni Što
mreže mu parahu dlan; Ja trljah
haringe solju Po cijeli Božji dan.

I nekad iz osoljene izbe Jedva sam
noge vukla Gdje mjesečina je
srebrom Šljunčani put presvukla.

Oduvijek bijah lomna, A dijete
stiže u kuću; Na brizi susjeda
danju, A sa mnom bliže k svanuću.

Kraj djetešca svog ležah; Vi djeco
od vrste iste,

I hladna već ga nađoh U mrazu
zore čiste.

Tvrdo spi žena strta! Al' muž mi
probljedi ko stijena, Novac mi da, i
naloži poći U Kinsale, gdje sam rodena.

Van me izbaci, zalupi vrata, Prokle me s
prijetnjom u glasu; Otiđoh tiho, niti ne
vidjeh Susjede u tom času.

Svud zastrt prozor i nijema vrata, Blijedi
trak zvijezde zelene; I vjetar koji vitlaše
slamke Duž ceste osamljene.

U tišini tad pridoh K staroga
Martina štali: Prijaznu susjedu
spazih Gdje oganj jutarnji pali.

Što upita me, sve rekoh — Ne imah već
novčića cijela, Pa žaleći me, no prezriva
oka, Dade mi mrvicu jela.

Reče da muž će doć' skoro I povesti
me kući; Al' uvijek dok okolo
bludim Tuđ' prag objijajući,

Na granju dok ležim U travi, „i se
zdencu primičem,
O djetetu svom snatrim
I u sebi naričem.

T mislim da ona znade Sad, Njegva
raskrilivši vrata, Da Bog o bijednima
misli Paleći zvijezde od zlata.

Stoga, dječice, sada Ne bacajte kamenje
vi -Već stanite očiju sjajnih I žalite Moli
Magee.

ZA RUŽU NA KRIŽU VREMENA

To the Rose upon the Rood of Time

Crvena Ružo, gorda Ružo, žalobna Ružo
svakodnevna!

Pridi mi bliže, dok pjevam spominjuć'
vremena drevna:

Cuchulaina što se hrv'o sa strujom
žestokom;

Druida, sijeda, u drvu stasala, s nušnjim
okom,

Što oko Fergusa splete snove i ruine
bijele;

I o žalosti tvojoj, o čem' zvijezde
ostarjele

Iznad pučine morske titrave, posrebrene,
Pjevaju napjeve svoje sjetne i uzvišene.

Pridi mi, da nezaslijepljen običnom
sudbom čovjeka,

Pronađem svojoj mržnji ili ljubavi lijeka,
U svim stvarima smiješnim da nađem

netaknutu

Ljepotu besmrtnu na nestalnome putu.

Pridi mi, pridi, pridi! - Ah,
ostavi mi plahom Bar malo
mjesta da se opijam ružinim
dahom! Da ne bih više čuo
sitnih stvorenja čeznuća;

Nejaka crva kom' je podzemna
luknja kuća, Poljskoga miša u
travi što bježi u krivinu, I teške
smrtne nade što propnu se i
ginu;

ec da sam tražim odjek
neizrecivih stvari Koje Bog
mrtvima dade da budu im
čuvari,
na Jezicima pjevam što nisu ljudima
znani.

Pridi mi; ja bih prije no što mi isteknu
dani,
Pjev'o o drevnoj Irskoj, spominjud'
vremena drevna;
Crvena Ružo, gorda Ružo, žalobna Ružo
svakodnevna!

(
B
o
ž
i
c
a

J
e
l
u
š
i
c
)

FERGUSIDRUID

fergus and the Druid

Fergus: Cijeloga dana slijedim te po
stijenju,

A ti se mijenjaš, presvlačeći
oblik,

Najprije gavran kom' na
drevnom krilu

Preosta perce, potom se učini

Lasicom koja po kamenju

skače,

A sada evo, u ljudskom si tijelu,

Suh starac skoro izgubljen u

tami. *Druid:* Što želiš ti, kralju od

ponosnih kraljeva Crvene Gran *Fergus:*

Ovo bih rek'o tebi najmudrijem:

Concobar fini sjedaše do mene

Kad sud izricah, i tu me domaši,

Te što za mene bješe teško

breme,

Ponese lako, pa mu pustih

krunu

Kako bi mog'o riješiti me brige.

Druid: Sto želiš ti, kralju od ponosnih

kraljeva Crvene Gran *Fergus:* Da, kralj i

gordi! Ovo očaj stvori.

Svetkovah među svojima na

brdu,

I mjerih šumu, i kočije tjerah

Bijelim rubom mrmorećeg

mora,

I stalno

krunu osjećam na

glavi. *Druid:* Što bi

ti, Fergus?

Fergus: Da već nisam kraljem,
Već da učit' mogu sanjarsku
mudrost koja ti je *Druid:* Gle sijedu
kosu i suhi mi obraz

I ove ruke što ne dižu mača,
I tijelo koje dršće poput trske.
Ne bješe žene kojoj bijah
dragim,

Nit' mi muškarac
savjeta zatraži. *Fergus:* Glupo
i teško bit' je stalno kraljem

Krv svoju dajuć da
sanjaju drugi. *Druid:* Moraš
li, uzmi ovu vreću snova;

Konopac driješi, oni
će te oplest'. *Fergus:* Vidim
gdje život curi poput struje

Od mijene k mijeni; bijah
mnogo stvari —

Zelena kap u moru, tračak
svjetla

Na oštru maču, vitak bor na
brdu,

Stari rob što je okretao žrvanj,
I kralj posjednut na tronu od
zlata —

I sve to bješe sjajno, veličajno;
No postah ništa, sada kad sve
znadem.

Druide, druide, kakve mreže
jada

Leže u ovoj maloj surovoj
vreći!

c
a

J
e
l
u
š
i
ć
)

dana.

OTOK NA JEZERU INNISFREE

The Lake Isle of Innisfree

Ustat ću sada i poći, pravo na jezero
Innisfree: Kolibu ću sagradit' od pruća i
od gline. Imat ću šest redova graha i
košnice plesti, Živjet ću sam sred zujanja
i miline.

I mir ću tamo naći, što kaplje u ritmu
sporom, S velova jutra, dok cvrčci
razgore iskre žarke; Tu blistava je
ponoć, i purpur gori zorom, A večer
zaleprša krilima konopljarke.

Ustat ću sada i poći, jer vazda sa mnom
živi Pljuskanje jezerske vode, što rub je
obale drži; Bilo da cestom kročim, u"
gazim pločnik sivi, U srcu ja ga čujem,
u samoj srži.

(Božica Jelu

USPAVANKA

A Cradle Song

Iznad kolijevke tvoje Roj anđela koraca;
Umorom lik im oboje Družbe plačnih
mrtvaca.

Bog smije se u raj u Liku djeteta sretnog;
Sedam planeta u sjaju Raduju se zbog
tog'.

Uzdišem dok te ljubim Ptiću moj
paperjasti; Žalit' ću kad te izgubim Jer ti
moraš odrasti.

KAD BUDEŠ STARA

When You Are Old

Kada stara budeš, sijeda, i u snima,
Drijemat ćeš kraj ognja, čitajući polako
Ovu moju knjigu, sanjat ćeš o blagom
Pogledu, kog očiju ti skrivala dubina.

Ljubili su mnogi časke tvog veselja,
Ljubili ti lijepost, iskreno il krivo, Tek ti
jedan čovjek dušu punu želja Ljubio, i
tuge u tvom licu živom.

Naginjuć se tužno k žaru svog kamina,
Sapni, kako ljubav nas je ostavila I otišla
iznad planinskih visina, Gdje je među
zvijezde svoje lice skrila.

(
A
n
t
u
n

Š
o
l
j
a
n
)

ZALOPOJKA STAROGA UMIROVLJENIKA

The Lamentation of the Old Pensioner

Iako zaklon od
kiše nadoh Pod
stablom
polomljenim, Ja
sjedio sam
najbliže vatri
Kao gost
omiljeni Gdje
zborilo se o slasti
i vlasti, Prije no
vrijeme me
promijeni.

I premda mladici još oštire koplja
Uroti kakvoj naklonjeni,
A hulje njihovu jarost hrane
Dok tlače osiljeni,
Ja o vremenu razmišljam samo
Što tako me promijeni.

Nijedna žena ne svrne pogled
U kut moj osamljeni,
A ipak ljepote što ih ljubljah
Još žive su u meni;
I ja u lice pljujem pravo
Vremenu što me promijeni.

c
a
J
e
l
u
š
i
ć
)

PJESMA PUTNIKA AENGUSA

The Song of Wandering Aengus

U iješnjakovu odoh šumu, Jer vatra
bješe mi u glavi, Odsjekoh
Iješnjakovu šibu I jagodu na povraz
stavih; Kad noć se bijelim leptirima,
Zvijezdama leptirastim ovi, Ja
jagodu u potok bacih, Srebrnu
pastrvu ulovih.

Položih je na tlo i odoh Vatru
potaknuti da gori, Kad nešto
zašuška na podu I moje ime netko
zbori: Od ribe - djevojka se blista,
U kosi jabuke joj cvat, Po imenu
me nazva, nesta Kroz svijetli zrak u
nepovrat.

I premda star od putovanja Kroz
bregove i ravnice Pronaći ću kud
ona ode i ljubiti usne joj i lice;

I

š
e
t
a
t

ć
u

k
r
o
z

d
u
g
u

t
r
a
v
u

I

b
r
a
t
,

d
o
k

n
o
é
i

s
l
i
j
e
d
e

d
a
n
e
,

S
r
e
b
r
e
n
e

j
a
b
u
k
e

o
d

l
u
n
e

I

z
l
a
t
n
e

j
a
b
u
k
e

s
u
n
č
a
n
e
.

(
I
v
a
n

S
l
a

*m
n
i
g
)*

Ž
E
N
S
K
O

S
R
C
E
*T
h
e*

*H
e
a
r
t*

*o
f
t
h
e*

*W
o
m
a
n*

O

,
š
t
o

ć
e

m
e
n
i

s
o
b
e

č
a
m
a

M
o
l
i
t
v
e

p
u
n
a

i

g
r
o
b
n
e

s
t
u
d
i
;

O
n

p
o
z
v
a

m
e

g
d
j
e

b
j
e
š
e

t
a

m
a
,
I
t
a
m
o
p
a
d
o
h
m
u
n
a
g
r
u
d
i
.
O
,
š
t
o
ć
e

m
a
j
č
i
n

b
l
a
g
o
s
l
o
v
,

I

t
o
p
l
a

k
u
ć
a

z
a
š
t
i
ć
e

n
a
;

O
d

m
o
j
e

k
o
s
e

c
v
j
e
t
n
i

k
r
o
v

S
a
k
r
i
t
,

ć

e

n
a
s

o
d

z
l
a

v
r
e
m
e
n
a
.

O
,

b
i
č

o
d

k
o
s
e
,

s

u
z
a

š
t
o

b
j
e
ž
i
,
N
e

m
o
r
i

ž
i
v
o
t

s
m
r
t
n
i
m

m
e

s
t
r
a
h
o
m
,
M
o
j
e

m
u

s
r
c
e

n
a
d

s
r
c
e
m

l
e
ž
i
,
I

d

a
h

s
e

m
i
j
e
š
a

s

n
j
e
g
o
v
i
m

d
a
h
o
m
.

(Božica Jelušić)

GUSLAČ IZ DOONEYA

The Fiddler of Dooney

Kad zasviram na gusle u Doonevu,
Seoski puk pohrli ko more; Bratić mi
pop je u Kilvarnetu, A brat u
Moharabuiee gore.

Preskočio sam bratića i brata: Oni
čitaju molitvenike; A ja pjesmaricu
što je kupih U Sligou sred sajamske
vike.

Na koncu kad nam dođe stati Pred Petrov
prijesto od zlata, Svu trojicu će
pozdravit' smiješkom, No mene prvoga
pustit' na vrata.

Jer dobre duše su dobre volje, I zlih
se prigoda klone, Dobra im glazba
godi uhu I plesati vole one:

pa kad me narod tamo spazi, Nagrnut' svi
će opet ko plima, te klićuć: „Guslač iz
Dooneva tu je!" Njihat' se nalik
valovima.

(Božica Jelušić)

ŽENA KOJU OPJEVA HOMER

A Woman Homer Sung

Kad bi joj netko prišao bliže, U
vrijeme dok bijah mladićem, Ja
mišljah: „Žudnjom on je stiže“, I ćutih
mržnju gdje me sažiže. Al' drhtao bih
cijelim bićem Ako bi netko ne svrnuv'
oči Usudio se kraj nje proći.

No sve što radih pjesme su bile I sada
sijed već, kad je moguće, Sanjarim da
su tajne sile Rasplele mis'o do fine
svile, Stog' da će reći vrijeme buduće:
„U zrcalu je svome svio Njenoga stasa
oblik mio.“

Jer burna krv je tekla vrelo Kad bijah
mlad, a strasna djeva Koračala je
ljupko i smjelo ko da je nosi oblačje
bijelo,

T
a

ž
e
n
a

k
o
j
u

H
o
m
e
r

o
p
j
e
v
a

T
e

ž
i
v
o
t

i

p

j
e
s
m
e

s
v
e

d
o

d
n
a

N
e

b
j
e
h
u

d
r
u
g
o

d
o

h
e
r

o
j
s
k
o
g

s
n
a
.

(
B
o
ž
i
c
a

J
e
l
u
š
i
ć
)

RIJEČI

Words

Odavno misao me
prati: „Draga mi ne
može da shvati, Što
ja uradih, il ću radit,
U ovoj zemlji, gdje
se pati.”

I bio sam pod
suncem jadnik, Dok
mi se nije razbistrilo,
Da najbolje što ja
uradih Tek
objašnjenje tog je
bilo;

I svakog ljeta vikah:
„Draga Ipak će
shvatit sve na kraju,
Jer došla mi je moja
snaga I riječi slušati
me znaju”;

Al da to bje, tko
može reći, Sto ona
na to rekla bi? Mogo
sam bacit jadne riječi
i biti sretan što sam
živ.

(Antun Soljan)

NEMA DRUGE TROJE

No Second Troy

Trn da je krivim stog' što mi je dane
Jadom ispunila, potičući k tome Neuke
da i zadajući rane Granice malih i velikih
lome, Tek da je hrabrost bila želji ista? I
što je moglo duha stišat' huk Koga
otmjenoš bješe vatri slična, S ljepotom
nalik na napeti luk Kakvoj vremena ova
nisu vična, Jer sva im strogost uzvišena
fali? Što, što je mogla činit', nikom
slična? Bješe li druge Troje da se spali?

KRALJ I NE-KRALJ

fCing and No King

„Kad bi bilo išta do glasova prostih!"
Zavapi Ne-Kralj što potom Kraljem
posta, Jer ne bješe čuo da ikada osta Išta
osim buke, što se s riječju nosi; Tek
Stara Romansa prevagom se diči
Zaboravih kako, i gdje je pridobi,
Premda sukob stvori — Dok mi u
spodobi Nevinih i milih u presvijetloj
priči Poraženi bjesmo prisegom ti
kobnom Što je dade davno u trenutku
ljutnje; Kako ja bez vjere, znat ču,
prepun smutnje, Da u onom silnom sjaju
prekogrobnom Naći ćemo vrijednost
propalom najbližu? Svakodnevnu
nježnost i razgovor dugi Tiho
zadovoljstvo jednoga sa drugim A da put
i duša ne pate na križu?

ZDRAVICA

A Drinking Song

Ustima vino se kuša Ljepota oku je
bliže; O toj se istini sluša Kao o znanju
najvišem. Ja čašu k ustima dižem,
Gledam te, i uzdišem.

(Božica Jelušić)

KRINKA

The Mask

„Skini tu krinku zlatne tvrdoće
S očima od smaragda."
„0, ne, moj dragi, kog' hrabrost hoće
Srca istražiti' svagda
I plam i mudrost u njima tražiti'
Zaziruć' od hladnoće."

„Sto otkrit' mi je moram pronaći,
Ljubav iF himba bila."
„Ti tražio si što krinka znači,
I kad je strast ti probudila,
Ne bješe važno što skriva."

»AT tražiti mi je da ne bi bila Protivnik
pritajeni." A ne, moj dragi, pusti nek'
biva, Sto mari, sve dok je vatra živa U
tebi i u meni?"

RUJAN 1913.

September 1913

Što bi
trebao,
došavši do
uma, Već
tapkati po
toj nečistoći
Skrbeći da
se namnoži
suma I
molitve što
će u nizu
doći Sve
dok ti
koštana srž
ne dotraje?
Jer vjera i
spas su cilj
stvara živa:
Sanjarska
Irska
propala je, S
O'Learvjem
se u grobu
skriva.

No od
drugačijeg
bijahu
metra, Oni
što odmala
znadeš im
glasa, Ti

svijet
obidoše
krilima
vjetra Za
molitvu im
ne osta
časa, Jer za
kog' omča
spletena bje,
Bože, što
spasit
moguće
biva?
Sanjarska
Irska
propala je,
B
O'Learvjem
se u grobu
skriva.

Zar zbog toga
je gušće jato
Širilo krila vrh
svakog doba;
jel' krv se
tolika proli
zato, Edvvard
Fitzgerald
dopade groba,

I Robert Emmet i Wolfe Tone, Kojih
se hrabrost u zanos sliva? Sanjarska
Irska u propast potone, S O'Learyjem
se u grobu skriva.

Čak da je ljeta i vratit' moći,
I dozvat' prognane s dna vremena
U boli njihovoj i samoći,
Vrisn'o bi: „Zlatokosa žena
Svakom tom sinu pamet oduže“;
I obol njihov prelagan biva.
No, oprost mrtvima, kad smrt ih uze,
Sad ih s O'Learyjem grob sakriva.

KAPUT

A Coat

Od veza sitno izvezena
Kaput načinih pjesmama svojim
Od mitova ga starih skrojih
Od pete do ramena;
Al' zgrabiše ga plitki ljudi
S okom što i vidi tako
I kako svak' po sebi sudi
Obukoše ga naopako.
Pjesmo, nek' svatko izvoli
Nama je bolje i tako
Ako hodamo goli.

DIVLJI LABUDOVI NA
IMANJU COOLE

The Wild Swans at Coole

U jesenskom caru sja
drveće, I šumska je
staza suha, Listopadska
večer zrcali na vodi
Visoka nebesa gluha;
Na jezeru plovi između
kamenova Pedeset i
devet labudova.

Osamnaest jeseni okrenu se redom
U zbroju bez grješke;
Otkad, prvi put na tome mjestu,
Spazih nabor sitne mreške;
Tu gdje kruži brzi se vrtlože
Što se ispod bučnih krila množe.

Presjajna stvorenja slijedih okom,
A sad srce žalost shrva.
U sjećanju na taj suton samo
Kraj obale, osta slika prva,
Kako krila klepnu zvukom zvonca,
Ko da tržnu krajčićak od konca.

Neumorni, draga uz svog dragog,
Hladnom vodom klize. Slijede
struju, propinju se zrakom; Još im
srce starost ne izgrize; Osvajaju,
strast ih tjera vruća, U' ih mami
čežnja lutajuća.

Još uvijek vrh mirne lebde vode,
Zagonetni, lijepi poput snova;
No kamo će krila odnijeti ih moćna,
Koje će jezerce burkati iznova,
Veseleći tuđe oči onog dana
Kad shvatim da druga odvuče ih strana?

IRSKI LETAČ PREDVIĐA SVOJU SMRT

An Irish Airman Foresees His Death

Znam da na vrata sudbine
kucam Kad se u oblacima
izgubim; Ne mrzim one
na koje pucam, A koje
čuvam ja ne ljubim;
Kiltartan Cross mi
zavičaj, Kiltartanci su od
mog' soja, Vječno će
vezati kraj uz kraj I brige
brinuti bez broja. U borbu
pođoh od svoje volje,
Zakon nit' dužnost me ne
tjera, Niti kličuća gomila
dolje, Već zanos sam i
vjera Sto među oblake
burne me vinu; Ja sve
odvagnuh, kao što red bi,
Godine prazne što se
prevrću, I pustu prošlost,
u usporedbi S ovim
životom, ovom smrću.

*B
o
ž
i
c
a*

*J
e
l
u
š
i
ć
)*

MAČAK I MJESEC

The Cat and the Moon

Mačak ide amo tamo,
Mjesec vrti se ko zvrk,
A mjesecu prvi rođak,
Mačak puzač, diže brk.
Crn Minnaloushe u mjesec zuri,
Jer, luto i plako koliko god,
Čisto i hladno svijetlo što curi
S neba, životinjsku burka mu krv.
Minnaloushe kroza travu trči
I nježne noge diže.
Da li plešeš, Minnaloushe, da li
plešeš?
Kad sretne se najbliži rod,
Što bolje je, nego zaplesat?
Možda će mjesec naučit
— jer otmjeni stvor već ga muči —
nov neki okret plesa?
Minnaloushe puže travom,
Po mjesečini gazi.
Sveti mjesec nad glavom
Sad je u novoj fazi.
Da l zna Minnaloushe, da će mu
zjenice
Preći iz mijene u mijenu,

pa će od okruglog k srpastom, Od
srpastog k okruglom krenut?
Minnaloushe sam kroz travu Važan i
mudar kroči I diže k promjenljivom
mjesecu Svoje promjenljive oči.

(Antun Šoljan)

DVIJE PJESME JEDNE LUDE

Two Songs of a Fool

1. Pitoma zečica i
mačka šarena Kraj moga se ognjišta
hrane I log im je ondje objema;
I obadvije gledaju na me
Da im pouku i zaštitu predam, Ko ja na
Providnost što gledam.

Prenem se tako i misliti znadem Da
mogu zaboravit jednoga dana Da hranu i
piče im dadem;
II kada ne zatvorim vrata od stana,
Zečica mogla bi srest, kad uteče,
Slatki zvuk roga i očnjake pseče.

Ja nosim teret, što treba da stave
Na grbače ljudi,
Što sve po propisu prave;
A što ja mogu,
Sto ostaje meni, rastresenoj ludi,
No molit se Bogu

Da podigne s mene
odgovornosti moje toliko
goleme.

2. Na tronošću
svome kraj vatre ja usnuh, Na
koljenu pjegava mačka mi
sniva, A na pamet nije nam
palo ni u snu Gdje zečica
smeđa sad biva, I ja 1 sam
zatvorio vrata? Tko znade
Kako se mirisom vjetra tad
zanijela, Na stražnje se
dignuvši noge na pragu, I kako
je konačno odluku donijela Da
nogom zabubnja i skoči? Da
sam bar tada otvorio oči, Čula
bi, kad bih joj viknuo ime -To
moglo je biti, al se ne mijenja
time, Da zečica može bit sada
već sreće Slatki zvuk roga i
očnjake pseće.

(Ivan Slamnig)

f
,
T
,

MICHAEL ROBARTES I PLESAČICA

Michael Robartes and the Dancer

On: Mišljenje ništa baš ne vrijedi:
Taj vitez, što na slici srne,
Da kopljem probije po srijedi
Tog zmaja, kroz svijetlo što trne,
Ljubio je damu; i jasno
Taj zmaj je miso njena bio,
I svaki dan se dizo, glasno
Urliko, trzo se i bio.
Ljubavnik je smatro njen,
Da nemoguće može doći,
Da k staklu svrne ona oči
I mudra postane za tren.

Ona: Ti misliš, slagali se
nijesu. *On:* Kakogod hoćeš;
pamti dalje,
Cilj ljubavniku stvari te su,
Što zrcalo ih tvoje šalje,
I da će zelen bit u bijesu
Na one, izvan stakla što
su. °«a-! U koledž zar ne mogu
stati? *On:* Atenu čupati za
kosu!

Zašto bi knjiga mogla dati
S ozbiljnošću, bez strasti, znanje

Ravno toj grudi, što se trese,
Bedrima čvrstim, oku sanje?

A ostalo neg

vrag odnese. *Ona:*

Bit učena zar ne bi

smjela

l

ijepa

žena?

On:

Veron

ese

I sveta družba njegva cijela
Sve dane smišljali su tijela,
Kraj omiljene ti lagune,
Da dokažu nam sa visine,
Da vidjet, dirnut sve se mora:
Dok Mikelangelov krov Sikstine,
I „Noć“
pokazuje i
„Zora“, Da
tetiva u
čvrstom stavu,
Ipuštena, kad napor
mine, Vladati može po
višnjem pravu, — Tetiva
tek ostaje.

Ona: Negdje čuh,

Opasnost velika je tijelo.

On: Zar Bog je, dijeleć vino,

kruh,

Duh dao svoj il samo

tijelo? *Ona:* Moj jadni zmaj

već sav je smućen. *On:*

Principi su u prilog meni.

Iz latinskoga teksta vučem,

Da Blaženi su nesloženi,

Pa mogu živjet lijepe žene
Sred blaženosti nesložene,
Te mogu i nas k njoj da vode —
Odbaciv misli — osim ako,
I crte, što im oku gode,
Kad puno zrcalo je dugo,
Od stopa

misle isto tako. *Ona:*
U školi kažu sasvim
drugo.

(Antun Šoljan)

USKRS 1916.

Easter 1916

U suton dana sretao sam ih ja Gdje
dolažahu izražaja živih Od tezgji i
stolova, između sivih Kuća iz
osamnaestog stoljeća. Prolazio bih
glavom klimajući Ili bih ljubazne
besmislice rek'o, Tek tu i tamo
zastajkujući Uz besmisleno obraćanje
neko, I prije kraja bih smišljao vičan
Dosjetku kakvu ili sprdnju grubu Kojom
ću zabaviti zbor sebi sličan Kad okupe se
uz vatru u klubu, Siguran da smo živjet'
osuđeni Tamo gdje ruho luda je u modi:
No stubokom se sve to izmijeni:
Strahovita se ljepota rodi.

Dani te žene protekoše puni Neuke
dobrohotnosti svake, Noći što svađom ih
ispuni Padoše joj kriještavost svrake. ^A
zar bješe od njena slađeg glasa

Dok lijepa, mlada, jezdila je pravo
Goneći zeca uz lajanje pasa? Ovaj je
čovjek školom upravljao I krilatoga nam
konja jahao; Prijatelj što mu je potporu
davao Tek se u snazi bio razmahao; S
dobrim krajnjim izgledom na slavu,
Imaše narav što je čuvstvo resi, I smjeloj,
slatkoj misli sklonu glavu. Čovjeka toga
sanjat' mi se desi K'o neotesanu
propalicu pravu. Nepravdom gorkom on
se očitova Spram onih što su mome srcu
bliski, No sačuvah mu mjesto usred
slova; On se, također, zadesi u niski Tih
što ne bješe draga im uloga U komediji; i
on se izmijeni, I promjena se suštinska
dogodi: Strahovita se ljepota rodi.

Srca što s jednim tek ciljem požive Kroz
zimu i ljeto, sličnošću podsjete Na stvari
začarane u kamen sivi Sto živost žustra
tijeka osujete. Konj koji cestom pristize
u kasu, Konjanik, ptice što protegom
krenu Tamo gdje oblak u oblak se rasu,
Svake minute svjedoče promjenu.
Sjenka se oblaka u struji uzbiba Tren za
trenom zahvaća je mijena; Kopito klizne
o rub, konj se ziba, Pa zatim prsne, i on
usred sjena. Močvarne liske zarone do
mulja, Doziv se ženke svom mužjaku
čuje;

od časka nije
životnost im dulja. O
srcu svega kamen
stoluje.

Kad žrtva odveć
dugo potraje
Okamenit' se može
srce cijelo.
O kad će biti već da dostatna
je?
Nebeskim dijelom to je, našim
dijelom,
pa šapućemo imena zaredom,
Kao što mati djetetu mrmori
Kad san napokon obuzima
slijedom Udove što ih dnevna
trka smori. Što je to drugo doli
noćna pjena! Ne, nije noć, već
smrt i ništa manje; Bješe li
smrt ta ipak besmislena? Jer
Engleska će možda obećanje
Održati zbog svega učinjena.
Poznamo san im: dovoljno da
znamo Da sanjali su, i sad da
su mrtvi. Što ako ljubav
preobilna samo Uzrokom biva
toj mahnitoj žrtvi? Imena to su
koja povijest rese MacDonagh
i MacBride
I Connolly i Pearse
Sad i u vrijeme koje stiže
skokom, U zelenome gdjegod
da se hodi, Sve promijeni se,
promijeni stubokom:
Strahovita se ljepota rodi.

25. rujna 1916.

(Božica Jelušić)

SESNAESTORICA MRTVIH

Sixteen Dead Men

Mnogo smo zborili već i prije Nego što
šesnaest put prasnu otonac, No tko da
priča o uzeti i dati, Nižući riječi ko mak
na konac Dok šesnaest mrtvih tumara
ovuda Da uzburkaju ključajući lonac?

Kažeš da trebamo umiriti zemlju Dok ne
usahne germanski žalac; No tko će sada
sporiti se o tom Kad Pearse gluhoće i
muka je talac I koji pravorijek može biti
jači Nego MacDonaghov koščati palac?

Kako i sanjaše da slušali bi oni
Sto imaju uho samo za svoje
Novostečene drugove one
Gdje Lord se Edward i Wolfe Tone
broje,
Ili da marit' će za sporazume naše
Koji tek kosti s kostima pripoje?

RUŽINO DRVO

The Rose Tree

„0 riječi su olako izrečene" Pearse će
Connollyju prvo, „Možda su riječi
pomirbene Skršile naše Ružino Drvo; Ili
je vjetar nad morem brišuć' Snagu
posvema mu shrv'o."

„Zaliti tek ga treba",
James Connolly obznani,
„Da zelenilo opet poteče
I raširi se po svakoj strani,
Pa da iz pupoljka cvijet iznesen
Ponos našega vrta brani."

„Ali odakle da se voda crpi" Sad Pearse
Connollyja pita, „Kad svi su izvori
presušeni?"⁰ stvar je prosta i preočita^Da
tek od naše rumene krvi Ružinom Drvu
krošnja je svita.

(
B
o
ž
i
c
a

J
e
l
u
.
š
i
c
)

DRUGI DOLAZAK

The Second Corning

U kružnicama kružeći sve širim Ne
čuje više soko poziv sokolara;
Stvari se raspadaju; središte ne drži;
Anarhija se razuzdala svijetom,
Diže se plima zamućena krvlju I
obred nevinosti posvuda se gasi;
Najboljima manjka svako uvjerenje,
Najgori su puni intenzivne strasti.

Jamačno, otkrivenje nam se bliži;
Jamačno, Drugi Dolazak se bliži. Drugi
Dolazak! Tek izrekoh riječi, Kad golema
mi slika iz *Spiritus Mundi* Zabliješti
zjene: u pustinjskom pijesku Lavovsko
tijelo ljudske glave pilji Pogledom
praznim, okrutnim ko sunce, I valja
spora bedra, dok se oko njega Razlijeću s
grozom sjene ptica pustinjskih. Opet se
spušta mrak: al sada znadem —
Dvadeset stoljeća se kamenoga sna Budi
u zipci, što ih je odnjihala

n_a vide moru. I kakva surova zvijer,
Kad konačno joj kucnuo je čas,
Sad puže prema Betlehemu da se
rodi?

(Antun Šoljan)

MOLITVA ZA MOJU KĆERKU

A Prayer for My Daughter

Opet oluja urla. Napola skriveno,
u zipci, pod zavjesom, čvrsto pokriveno,
spava mi dijete. A zaklona nema,
tek Gregoryjeva šuma i golog brda slika,
ništa da spriječi vihor s Atlantika
što diže stog i krov. I ura cijela,
u hodu i molitvi protekla je tako,
zbog teške sjete što me obuzela.

U hodu i molitvi za to malo čedo, čuo
sam vjetar s mora gdje zavija na kuli i
pod mostom, pa se svija u brijestovima
pod nabujalom vodom. Zamišljajuč u
uzrujanu snu da buduće su godine već
tu: uz mahnit bubanj, evo, stižu hodom
iz ubojite nevinosti mora.

Daj joj ljepotu, Bože. Al' ne onu što
strancu pogled mami, ili sneno zrcalom
zavodi čak i oko njeno.

takve žene, preko mjere lijepe,
ebi dovoljnom smatraju
ljepotu, da onda gube prirodnu
dobrotu
onu prisnost srca, s kojom želja
ločno odabire, te možda s toga
slijepe, nikad ne nadu pravog
prijatelja.

Lijepoj Heleni život bje siv i tup,
pa ju je potom gnjavio čovjek glup.
Venera, što se bez oca iz morske pjene
rodi,
mogla je sve što njenom srcu godi,
a uzela je šepavog kovača.
Posve je sigurno da lijepe žene jedu
šašavi začim povrh svog kolača,
i time Rog Obilja pretvore u bijedu.

Daj joj da spozna ljubaznosti
umijeće: jer srce nije dar, jer srce
stječe tek ona što nikad posve lijepa
nije. A čovjek što je zbog ljepote
bio luda, mudrost je steko zbog
dražesti ko čuda; i mnogi jadnik što
je mnogo ljubio, i voljenim se
smatrao, i sve izgubio, ne može
skinut oči s dragosti i milja.

O, da bi bila skriveno stablo cvjetno,
da sve joj misli budu poput ptice, da
nema drugog posla nego sretno,
široke ruke, prosipa svoje zvuke.
Nek u veselju sve igre joj se nađu, ^u
radosti nek zametne i svađu. °> da
bi bila ko neki lovor zelen, ^{ri}J^{en}Jen
na vječno dragom mjestu.

Moj um, zbog onih kojima se
davao, ljepote kakvu već je
obožavao, malo je dobio, a sad se
već i suši. Pa ipak, zna da tko se
mržnjom guši, ima najgoru od
svake hude sreće. Nema li duša na
umu mržnje sjenu, nijedan nalet ili
udar vjetra, pticu od lišća otkinuti
neće.

A najgora je hladna mržnja
intelekta. Stog, uvjerenja, nek za
nju budu kleta. Nisam li i sam znao
ljupku ženu, najljepšu što je Obilje
rodilo u pjenu, gdje sve zbog misli,
umišljenih tako, prodaje Rog i sreću
i dobra svaka, što tiha narav shvaća,
zna i ljubi, za staru mješinu, punu
bijesnog zraka?

Znamo li još, da duša mržnju tjera,
sve da se vrata nevinost i vjera,
te spozna na kraju da uživa u sebi,
od sebe strahuje i tješi se u vjeri,
da njena slatka volja je volja Neba,
o, daj joj, kad se svako lice skriva,
kad svaki vjetar sa svih strana riče,
kad puca svaki mijeh, da bude sretna i
živa.

I nek je mladić njen u kuću vodi, u
kojoj sve je obred, običajno, jer
mržnja i drskost prostačka su roba
koja se trži u prolazu i tajno. Samo
uz obred i u običaju,

ljepota i nevinost roditi se znaju: Obred
je Rog Obilja, ime mu i govor, a Običaj
je njegov zelen lovor.

(Nikica Petrak)

PLOVIDBA U BIZANT

Sailing to Byzantium

1. Za stare ljude ovo
zemlja nije. Mladi se grle, mnoštvo ptica
pjeva - ta pokoljenja, koja mru. I vrije
More od skuša, slap lososa lijeva, I riba,
meso, perad, cijelog hvali ljeta Sve što se
začne, rađa ili mrije. U glazbi putenoj
već nitko ne mari Za spomenike uma
koji ne stari.

2. Ostarjeli je čovjek
samo trica, Strašilo ptičje, osim kad se
vine Njegova duša i stane pjevat, klicat
Za svaku prnju smrtničke haljine — A
nema druge škole pjevanja do sricat
Spomene svoje bivše veličine. ^{Sto}ga ja
mora preplovih, i eto ^Do Bizanta dođoh,
grada svetog.

3. Mudraci što ste u
svetom ognju Boga Ko u mozaiku od
zlata žeženoga — Ko žar-ptice izadite iz
vatre I učitelji pjesme mojoj duši budite.
Nek mi se srce, puno čežnje, zatre, Jer
živi vezano u zvijeri koja mre, I samo ne
zna što je. Uzmite me, Umijeću vječnosti
naučite me.

4. Iz prirode kad odem
neću više nikad Tjelesni oblik uzet od
prirodna lika, Već oblik tvorevine
grčkoga zlatara Od zlata i od gleđi
sakovane Da pospanoga razonodi cara;
Ili da pjesmom s kakve zlatne grane
Bizantskim gospojama i gospodi klikće
O onome što bje, jest ili bit će.

LEDA I LABUD

Leda and the Swan

Iznenadan nalet; tresuć'
teška krila Od kojih
posrnu, uz bedra prianja
Zamka se od kljuna oko
vrata svila Nemoćne joj
grudi na prsa prislanja.

Kako mogu s bedra neodlučni
prsti Maknut' slavno perje što
drhtat' ne staje? Kad čekajuć'
opet bijeli nalet čvrsti Tijelo
čuje stranog srca otkucaje?

U križima trzaj sruši
u njoj zid Tad
krovište planu, obruši
se kula Agamemnon
pade.

Opijenih
čula Savlada je posve uzduh
krvi pun. Zar znanje i moć mu
prozre njezin vid Prije nego
klonu ravnodušni kljun? 1923.

(Božica Jelušić)

R
S

MEĐU ŠKOLSKOM DJECOM

Among School Children

I.

Prolazim dugom školskom sobom,
pitajući. Blaga, u bijelom, časna mi
sestra reda: djevojčice tu uče račun,
pjevanje, čitanku, povijest i svako drugo
znanje, krojenje, šivanje, urednost se
gleda, sve najmodernije — i na to dječje
oči za tren se čude, a potom zuri svaka u
stari javni lik šezdesetgodišnjaka.

II.

O tijelu Lede snatrim, povijenom
nad vatrom što se gasi, priči njenoj,
O oštroj kazni, nekoj sitnoj zgodi,
kad dječji dan je posto tragedijom.
Kroz riječi, naše naravi su dvije
srasle u sferu mlade simpatije;
jaje Platonovo da ne mijenjam na gore:
u žuto i bijelo jedne te iste kore.

III.

I misleć o njenom napadaju bijesa,

ledam sad ovo ili ono dijete: f
j> imala tu rumen, boju kose?
Našto mi udarce srce ludo
broji:
reda mnom, Ona, ko živo dijete stoji.

IV.

Na um mi pada njeno lice sada: ■ r
prstom quattrocenta bila dana?
Obraza udubljenih, ko da vjetar pije,
i hrpu obmana, što su sad joj hrana?
I mene, premda nisam roda
labudova, slično je perje resilo - no
sada, bolje na osmijeh smješkat se
niče: ima i dobrih starih strašila za
ptice.

V. Ne bi li mlada majka, s
čedom u svom krilu, radije izdala slatki
med začetka, pa potom spavat, vriskat ili
bježat od svakog sjećanja, opoja,
početka, da samo opet vidi svoga sina
gdje ima šezdeset ili više zima, i držat to
još plaćom svojoj mucu za neizvjesnost,
što drži je na ruci?

VI.

Platonu bje priroda tek pjena
zasvirana "ad paradigmom stvari što
se valja; čvršći, pak, Aristotel,
svirao je prutom P° stražnjici onog
Najvećega Kralja;
avni Pitagora, sa svojim zlatnim bedrom,
^{rVno} je prebiruć prstom strune i žice L
^{/Vnez} de pjevahu, a što su Muze čule: stari
kolci i prnje, da se straše ptice.

VII.

Majke i redovnice slikama se mole, al'
slike pred svijećama nisu posve iste
ko one što pokreću svakoj majci
snove: čuvaju ono što bronca il'
mramor zove, a srce slamaju obje,
podjednako. O, Likovi pobožnosti i
strasti, svi što ih slava neba stvara
znakom, što rugate se čovjekovu daru;

VIII.

Trud cvate nam i pleše gdje nam tijelo
nije izubijano zbog užitka duše,
gdje se ljepota iz očaja ne rađa,
ni mudrost dugog bdijenja usred
tmuše.
O kestenovo stablo, što si? List il'
cvijet?
Duboki korijen velikog cvjetača?
O tijelo glazbom pokrenuto, oko
sjajno,
kako razaznati svoj ples od plesača?

ZAVOJITE STUBE I
DRUGE PJESME /
THE WINDING STAIR
AND OTHER
POEMS

1933.

(
N
i
k
i
c
a

ZA ANNE GREGORY

for Anne Gregory

„Nikad neće
mladić neki,
I očaj dok
ga baca
Boje meda
bedem meki
Što pada ti
niz rame,
Voljet te
zbog tebe
same, A ne
tvoje žute
prame.”

„Ja mogu, ako
mi se sviđa,
Obojit kosu bilo
kako, Da bude
crna, smeđa,
riđa, Očajni
mladići da me
Vole radi mene
same, A ne moje
žute prame.”

»Sinoć baš

izjavio je Neki
religiozni starac
D a spis za dokaz
našao je Da
samo Bog bi
mogo, draga,
voljet te zbog
tebe same, A ne
tvoje žute
prame."

(Ivan Slamnig)

LUDO KO MAGLA I SNIJEG

Mad as the Mist and Snow

Zatvori i zabravi okno, Jer opak je
vjetrova bijeg; Večeras nam pamet
je bistra I bistar nam misli je slijed,
I smatram da znam: sve je vani
Ludo ko magla i snijeg.

Horac je tu kraj Homera,
I Platon je odmah do njeg,
I Tulije otvoren stoji.
Koliko godina prošlo je, prije neg
Prestali biti smo neuki momci
Ludi ko magla i snijeg.

Sto uzdišem, pitaš me, družo, ¹ šta
je, što tresu me sveg? ¹ a drhtim i
uzdišem misleć ^D a čak je i Cicero
sijed I ^Ho mer mnogostruki bio ^{Lud ka} o
magla i snijeg.

LAPIS LAZULI

lapis

Lazuli

(Za Harryja Cliftona)

Histeričnih sam žena čuo riječ
Da gudalo ih i paleta gnjave;
Veselih je poeta dosta već,
Jer treba znati svatko svjestan jave
Ne desi li se baš ništa surova
Podići će se gore zračne lađe
I to Kralj Billy bacat' bombe s krova,
Sve dok se grad u pepelu ne nade.

Svak' svoju dramu
zdušno igra zbilja,
Ovdje se koči
Hamlet, tamo Lear.
Tu je Ofelija, tamo
Cordelia; No, kad po
zadnjoj sceni dođe
mir, I kazališni zastor
kada pada, Ti, što su
vrijedni vlastita
komada, Ne
prekidaju igru zarad
jada. Hamlet i Lear
su za njih par za pir;
^{^V}u grozu može
radost preobratit'. ^a
svim što ljudi žude,
nađu, gube; ^N ^{ra}gedija
kad vrha se dohvati,
glavom nebo ori zvukom trube.

No premda Hamlet bunca, Lear se pjeni,
I scena pada ko od nagla vjetra Zastori
makar svi bili spuštenu, Igra ne raste niti
milimetra.

Dodoše amo pješke ili morem, Na devi,
konju, magarcu il' muli. Stari svijet
sabljom tada bi umoren. Glave i mudrost
svršiše na nuli. Ni Kalimaha djelo ne
opstane Koji ko broncu svlada ćud
mramora, I čije su se halje naborane Ko
podizale s daškom vjetra s mora; I stup
mu, nalik palmi, se uruši, Tek jednog
dana svoju sjenu dade; Al' izgradi se sve
što se poruši, A graditelji u veselju
grade.

Kineza dva, iza njih treće lice,
U lapis su lazuli uklesani,
Nad njima sjena dugonoge ptice,
Koja je simbol duga vijeka znani;
Treći, besumnje, slugom im je vrijednim,
Sto glazbalom se oprtio jednim.

Gdjegod se boja kamena osuši, U'
naprslina pokoja se javi, Čini se da se
lavina obruši IT gorskom kosom prsi
snježak pravi Premda je grana trešnje što
se svija Razmirisala konačište samo
Kamo Kinezi idu, pa sam i ja Radostan,
snatreć' kako sjede tamo, Tamo, na vrhu
brda ispod neba,

Tragičan prizor odmjere s visoka. T
dnom' je tužnu pjesmu slušat želja;
cvirač se posla hvata hitra skoka: T
izmed' bora svijetle po dva oka Drevna i
sjajna i puna veselja.

(Božica Jelušić)

1
0
1

GOSPINA DRUGA PJESMA

The Lady 's Second Song

Kakav će čovjek doći iz sjene Da ti
među nogama leži? Što mari, mi smo tek
žene. Peri se; tijelo osvježi; U ormarima
mi mirisi hlape. Ponjavu čistu rasteži.

Bole, smiluj se nama. Voljet' će
moju dušu bijelu Ko da u tijelu ne stoji,
Voljet će te samo po tijelu Ko duša da ne
postoji, Ljubav od ljubavi dvojtvo čini
Pa ipak se u suštini spoji.

Bože, smiluj se nama. Duši
naučit' je ljubav steći Koja se osjećajem
mjeri. Udovima pak valja leći Sa svakom
otmjenom zvijeri. Ako duša proniče, a
tijelo tiče, U koga je blagoslov veći?

Bože, smiluj se nama.

TEK POLJE TRAVE

AnAcreofGrass

Preostaju mi knjige i slike, i polje
trave, još zelene, za kretnju, šetnju i
zrak svježi, sad kad mi snaga tijela
vene. U ponoć stara kuća sve je tiša
i ne miče se ništa osim miša.

To su i moje napasti sve tiše. Pri kraju
svoga životnoga puta, ni mašta koja
razuzdano luta, ni mozak koji melje
poput mlina sam svoje prnje i kosti, ne
zna više prepoznat što biše laž, a što
istina.

Sad mahnitost mi podaj ludog starca;
sam sebe moram prepraviti, dok ne
budem ko Lear i Timon, ^k» William
Blake da mogu biti: ^{on}aj, kom ruka o zid
je tukla i zvala, ^{sv}e dok ga Istina nije
poslušala;

Daj mi što Michelangelo je znao, um što
bi oblake moćan rastjerao, ludilom
nadahnut, što bi čak i mrtve pod
pokrovom još jednom potresao;
zaboravljen od ljudi i za ljude, orlovski
um starca da mi bude.

(Nikica Petrak)

ŠTO TADA?

VfliafThen?

Izbrani družu mišljahu u školi
da bi on slavan postat mogo;
misleći isto, živeć strogo,
ispuni mladost s mnogo rada —
*Platonov pjeva duh: „Što
tada?”*

Što piše — sve se čita, slavi, i
nakon nekih ljeta, zna da ne
mora se više novcem baviti i
ima prijatelja pravih —
*Platonov pjeva duh: „Što
tada?”*

Svi mu se ispuniše sni —
kućica, žena, sin i kći;
u vrtu šljive pune slada;
^{uz} njega mudraci, pjesnici -
Platonov pjeva duh: „Što tada?”

»U skladu" već star misli „s mladim
planom ^mo:je je djelo završeno;

n
e
k

l
u
d
e

b
i
j
e
s
n
e
,

s
v
a

l
u
t
a
n
j
a

s
v
l
a
d
a
h

i

n
a
p
r
a
v
i
h

n
e
š
t
o

s
a
v
r
š
e
n
o
:

—

*Z
a
p
j
e
v
a*

*j
a*

č
e

d
u
h
:

”
S
t
o

t
a
d
a
?
”

(
A
n
t
u
n

S
o
l
j
a
n
)

K
I
P
O

V
I
T
h
e

S
t
a
t
u
e
s

p
i
t
a
g
o
r
a

i
h

s
m
i
s
l
i
.

Č
e
m
u

l

j
u
d
i

z
u
r
e
?

R
a
z
m
j
e
r
a

t
o
č
n
i
h
,

u

p
r
i
č
i
n
u

i

l
,

k
r
e
t
u

U

m
r
a
m
o
r
u

i
l
,

b
r
o
n
c
i
,

o
n
i

s
u

t

e
k

f
i
g
u
r
e
.

T
e
k

b
u
j
n
a

m
l
a
d
o
s
t
,

u

s
a
m
o
t
n
o

m

k

r

e

v

e

t

u

,

B

l

i

j

e

d

a

o

d

m

a

š

t

a

n

j

a

,

s

p

o

z

n

a

i
m

k
o
n
t
u
r
e
.

I

g
d
j
e

s
t
r
a
s
t

m
o
ž
e

d
a
t
i

č
v
r

s
t
i
n
u

p
r
e
n
a
p
e
t
u
,

U

p
o
n
o
é
n
o

b
i

d
o
b
a

u

t
a

m
i

u
l
i
č
i
c
a

Ž
i
v
e

p
r
i
s
l
a
n
j
a
l
i

u
s
n
e

u
z

s
a
l

i
v
e
n
a

l
i
c
a
.

N
e
!

O
d

P
i
t
a
g
o
r
e

v
e
c
i

b
j
e

o
n

a
j

s
o
j

š
t
o

s
r
i
č
e
l
z

p
r
o
r
a
č
u
n
a

d
a
v
n
i
h

d
a

i
m

u
d
a
h
n
e

d
u
š
e
K
a
d
a

i
h

č
e
k
i
é
e
m

i

d
l
i
j
e
t
o

m

u
o
b
l
i
č
e
,
I

a
z
i
j
a
t
s
k
u

s
i
l
n
u

m
n
o
š
t
v
e
n
o
s
t

t
a
d

u
g
u
š
e
,
T
e

n
e

b
j
e
h
u

v
e
s
l
a

f
l
o
t
e

k
o
j
a

k
l
i
č
e
K
r
a
j

S
a
l
a
m
i
s
a
,

g
d
j
e

v
a
l
i

s
e

r
o
g
u
š

e
,
V
e
é

E
u
r
o
p
u

F
i
d
i
j
a

p
o
d
a
r
i

u

s
n
a
z
i
K
a
d

ž

e
n
s
k
u

č
a
r

i

s
n
e

i
m

u

z
r
c
a
l
u

o
d
r
a
z
i
.

š
t
o

v
a
š
e

s
l
i
k
a

s
v
e

d
o
k

s
e

n
e

s
m
j
e
s
t
i

F

g
l
a
v

a
m
a

t
i
l
i
h

u
s
r
e
d

t
r
o
p
s
k
e

s
j
e
n
e
,

N
e

b
j
e

b

a
š

s
u
h

H
a
m
l
e
t
,

š
t
o

ć
e

m
u
h
e

j
e
s
t
i
,

e
c

t
u

s
t

s
a
n
j
a
r

s
r
e
d
n
j
e
g

v
i
j
e
k
a
.

P
r
a
z
n
e

z
j
e
n
e

ifiA

Znale su da znanje nestvarnost
će splesti, Da zrcalo dvojno
zrcali opsjene. Kada gong uz
školjku blažen čas oglasi U
praznini Buddhé zla se mačka
skrasi.

Cuchulaina Pearse kad k sebi
prizove, Što prođe kroz Poštu?
Koji um, broj, nove Izmjere,
računi, što se tu ponove? Mi,
Irci, rođenjem u drevnoj sekti
Al' bačeni usred kalne plime
nove Gdje se jarost mrijesti,
kadra nas razbiti, Penjemo se k
tami, da bi mogli naći Viskom
mjeran obraz, što značajem
zrači.

9. travnja 1938.

(Božica Jelušid)

DUGONOGA MUHA

Long-Legged Fly

Da civilizacija ne potone,
da odlučnu ne gubi bitku,
utišaj psa, a konja veži
za udaljenu pritku;
u šatoru gospodar Cezar
gdje prostrti su zemljopisi,
oči mu uprte u ništa,
a glava mu o ruci visi.
*Ko muha dugih nogu vodom,
um mu se miče u tišini.*

Da kule visoke izgore
i ljudi ti se lica sjete,
kreči se nježno kad već moraš,
ti dijelom žena, dijelom dijete.
Ona sad misli: nitko ne gleda
na ovom osamljenom mjestu,
Pa nogom vježba kretnju plesnu,
Pokupljenu uz cestu.
**^o muha dugih nogu vodom,
^{Um} joj se miče u tišini.*

inu

Da djevojke, dok zriju, nađu
Adama prvog tek u snima,
papskoj kapeli zatvori dveri,
unutra ne daj njima.
Gore na onim skelama leži
Michelangelo,
ne praveć šušnja više od miša,
ruka mu ide amo-tamo.
*Ko muha dugih nogu vodom,
um mu se miče u tišini.*

BRONČANA GLAVA

A Bronze Head

Desno od ulaza stoji brončana glava,
Ljudska, neljudska, ptičje okrugla oka,
Dok sve se drugo rasuši i snom mumije
spava. I koji grobotragač obriše nebesa
visoka (Nešto opstati može i kad sve
ostalo gine;) Ne našavši baš niša da
odagna pričine Do *Hysterica passio*
vlastite mu praznine?

Ne više grobni duh; forma punoćom
zrači Kao da veličajna svjetlost kroz nju
prosine, Sada najnježnija žena; tko bi
mogao naći Oblik koji je pravi odraz
njezine suštine? Ili su možda u njoj
spojene mnoge stvari, Umni McTaggart
tako držao je, ustvari, Da hvat čeljusti
spaja prve i posljednje stvari.

^{No} čak u postavi prvoj, novoj i
uglađenoj, Ja vidjeh njenu plahost i
misao me prenu
^{a uža}sne su slike negdje u prošlosti njenoj
Razmrskale joj dušu. Srodnost tada
pokrenu a tu do ruba grotla, gdje sve
odbaci svoje ^ePnpadnosti: divlji, kao svi
što se boje,

Ja hodah mrmljajući: „O dijete, dijete
moje!" Drugačije, ja držah da nije od
ovoga svijeta; Kao da kroza njen vid
promatra oko strože Svu tu okaljenu
zemnost što ruši se sred leta; I sva
njezina blaga koja mru kad se namnože,
S biserjem predaka što će u svinjcu se
ugasit' Dok se herojstvima smiju hulja i
rugač nezasit, Oči se čude što bi pokolj
još mogao spasit'.

(Božica

STO STARI LJUDI NE BI BILI LUDI?

m, Should Not Old Men Be Mad?

Što stari ljudi ne bi bili ludi?

Znali su zgodnog dečka, punog dara
i vješte ruke, kako se pretvara
u pijanoga novinara.

Cura što nekoć cijelog Dantea je znala,
sad rađa djecu mužu koji je budala.

Lijepa Helena iz dobrotvornog svijeta,
za ženska prava sad kriči s vagoneta.

Starcu je naravno da ta huda sreća
sve dobre ruši, a zlo tek uveća,
te videć susjede, jasno ko na dlanu,
kao figure na blistavom ekranu,
spoznaje da je zgoda krajnje rijetka
nepolomljene vedre duše,
svršetak dostojan početka.

Mladost o tome blagog pojma nema.

Starci predobro znaju što se sprema,

Pa kad još znaju što drevne knjige zbore,

¹ da se dobit može samo gore

~ što stari ljudi ne bi bili ludi?

(
N
i
k
i
c

a
P
e
t
r
a
k
)

BJEKSTVO CIRKUSKIH ŽIVOTINJA

The Circus Animals' Desertion

I.

Uzalud tragah ja za temom nekom Šest
tjedana više tome brojih skoro.
Naposljedku, buduć' slomljenim
čovjekom, Svojim bih se srcem
zadovoljit' mor'o, Premda, zimi, ljeti,
dok se dob promijeni, Cirkuske mi
zvijeri bijahu na sceni, Štulari, kočije
zapaljene posve, Lav i žena k tome i Bog
znade što sve.

II.

Što mogu no dalje stare teme množit'?
Prvo bijah Oisin, mornar njuhom vođen
Trima otocima, što će pričin složiti',
Zaludna veselja, bitke, spokoj rođen,
Teme gorka srca il' se samo čini, Da k
udvornoj baš bi pristale starini; No što
marih, konja spremivši mu hitra, Ja,
kome za ljubom njeg'vom srce titra?

Protuslovna igra bješe im
ustvari, Grofica Cathleen ja joj
dadoh ime;

žalno-luda, dušu
zanemari, išlo žalna
nebesa smile se nad time.
Mjšlih da će draga dušu
si razorit' Tolika je revnost
i mržnja porobi, A od toga
san se pripomognu stvorit'
Mis'o mi i ljubav sam taj
san zadobi.

Kad Luda i Slijepac
zasluge prisvoje
Cuchulain bijah što se s
morem tuče; Tajne srca
ondje; sad kad rečeno je,
Sanje bio ono što mene
privuče: Značaj takav što
se junaštvom izdiže Od
sadašnjeg' veći, skrojen za
buduće. Igrači i daske
izmamiše suze, A ne ono
što ih za oznaku uze.

III. Te majstorske
slike sasvim dovršene U čistom su
umu, no otkud potječu? Jesu li im
izvor nade sahranjene, Cajnici i
boce, limenke na smeću, Starež,
kosti, krpe, drolja koja frca Bijesom,
držec' kasu? Sad kad ljestve nemam,
S prve prečke opet krenuti se
spremam, U prijetvornoj, bijednoj
kramarnici srca.

(Božica Jelušić)

